

การตัดต่อพันธุกรรมกล้วยไม้ตัดดอกสกุลหวาย

วันนี้ขอกล่าวถึงประเด็นจากการประชุมคลัสเตอร์กล้วยไม้ ในวันที่ 14 ธันวาคม 2566 ณ ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตรจังหวัดสมุทรสาคร ผู้เข้าประชุมมีทั้งผู้ปลูกเลี้ยงกล้วยไม้ ผู้ส่งออก นักวิชาการ ได้มีการประชุมกันหลายวาระ แต่ที่เป็นประเด็นและทำให้ผู้เข้าฟังการประชุมค่อนข้างสับสนคือ การห้ามดำเนินการตัดต่อพันธุกรรมพืช ซึ่งรวมถึงกล้วยไม้ด้วย ประเทศไทยยังห้ามการปลูกพืชที่ตัดต่อพันธุกรรมอีกด้วย อาหารที่มีส่วนประกอบของจีเอ็มโอปลอดภัยต่อการบริโภคในระยะยาวหรือไม่ การทดลองในสัตว์ทดลองเป็นเพียงการทดลองระยะสั้น ๆ เมื่อเทียบกับช่วงชีวิตของมนุษย์ที่ยาวถึง 60 – 70 ปี การนำอาหารจีเอ็มโอมาให้มนุษย์รับประทาน ทั้ง ๆ ที่ยังไม่รู้ว่าปลอดภัยหรือไม่ จึงเท่ากับใช้มนุษย์เป็นหนูทดลอง โดยที่พวกเราเองก็ไม่ได้รู้ว่ากินอาหารจีเอ็มโอเข้าไปหรือไม่ ถ้าไม่มีฉลากที่ชัดเจนบอกไว้ หากในอนาคตเกิดผลร้ายต่อสุขภาพขึ้นมา จึงระบุไม่ได้ว่ามาจากอาหารจีเอ็มโออย่างต่อเนื่องหรือไม่

การประชุมเชื่อมโยงและสร้างความเข้มแข็งองค์กรไม้ดอกไม้ประดับ (คลัสเตอร์กล้วยไม้) ครั้งที่ 1/2567

การประชุม Dialogue เพื่อสร้างการเรียนรู้ใหม่ คลัสเตอร์กล้วยไม้ไทย

สถานการณ์ แนวโน้มตลาดกล้วยไม้ ณ ปัจจุบัน
และความก้าวหน้างานวิจัย เทคโนโลยี

วันพฤหัสบดีที่ 14 ธันวาคม 2566 เวลา 13.00 น.

ณ ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตร จังหวัดสมุทรสาคร

ขอเชิญผู้ปลูกเลี้ยงกล้วยไม้ ผู้ประกอบการ และผู้ส่งออก
เข้าร่วมเรียนรู้เชิงปฏิบัติการ พร้อมร่วมแลกเปลี่ยนประเด็นด้าน
สถานะแนวโน้มการส่งออก การตลาด ราคากล้วยไม้ และปัญหาอุปสรรคที่ประสบในปัจจุบัน
พร้อมบทความความก้าวหน้างานวิจัย เทคโนโลยีที่อยู่ระหว่างดำเนินการ
สำหรับเตรียมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงด้านต้นทุน คุณภาพ มาตรฐานกล้วยไม้ที่กำลังปรับตัว

ปัจจุบัน อันตรายต่อสุขภาพที่พบว่าอาจเกิดขึ้นได้จากการบริโภคอาหารจีเอ็มโอ คือ โรคมูมิแพ้ เช่น ในอเมริกาเคยมีกรณีคนที่แพ้บราซิลนัท แล้วมากินถั่วเหลืองจีเอ็มโอที่มียีนของบราซิลนัทโดยไม่รู้ จะเกิดอาการแพ้ถั่วเหลืองนั้นทันที นอกจากนี้ การใส่ยีนแปลกปลอมที่ไม่เคยมีมาก่อนเข้าไปอาจก่อให้เกิดโปรตีนพิษชนิดใหม่ ที่ร่างกายไม่รู้จัก และกระตุ้นให้เกิดโรคมูมิแพ้ได้ นอกจากนี้ นักวิทยาศาสตร์ยังเป็นห่วงว่าจีเอ็มโออาจกระตุ้นให้ร่างกายดื้อยาปฏิชีวนะ เนื่องจากในการผลิตจีเอ็มโอต้องใส่สารต้านทานยาปฏิชีวนะเข้าไป เพื่อให้ตรวจสอบได้ว่าประสบความสำเร็จหรือไม่ สมาคมแพทยอังกฤษเห็นพ้องต้องกันว่า ไม่ให้ใช้สารต้านทานยาปฏิชีวนะในจีเอ็มโอ ขณะที่ ในสหภาพยุโรปออกกฎหมายห้ามใช้สารต้านทานยาปฏิชีวนะ ซึ่งจะมีผลบังคับใช้ ตั้งแต่ ปี 2547 แต่พืชจีเอ็มโอที่นำมาผลิตเป็นอาหารอยู่ในท้องตลาดขณะนี้ ยังคงมีสารต้านทานยา

ปฏิวินจะเป็นส่วนประกอบอยู่ ขณะที่ ในรายงานเรื่อง “พีชจีเอ็มโอเพื่อใช้ในอาหารกับสุขภาพมนุษย์ (ฉบับปรับปรุง)” ของราชสมาคมอังกฤษเตือนไว้ว่า เด็กทารกเป็นกลุ่มที่เสี่ยงสูงที่สุดต่อการกินอาหารจีเอ็มโอ เพราะร่างกายมีภูมิต้านทานต่ำ

ในปัจจุบันพีชที่เป็นอาหารที่ผลิตมาจากต่างประเทศที่มีการตัดต่อพันธุกรรม ได้แก่ ข้าวโพด ถั่วเหลือง มันฝรั่ง มะเขือเทศ มะละกอ สับปะรดสีชมพู ฯลฯ แต่ไม้ดอกไม้ประดับโดยเฉพาะกล้วยไม้ เป็นพีชที่ไม่ได้นำไปรับประทาน ก็ต้องถูกจำกัดในการพัฒนาด้านพันธุวิศวกรรมไปด้วย ในปัจจุบันประเทศไทยมีความพร้อมทั้งบุคลากร และเครื่องมือ กับต้องอยู่แต่ในห้องวิจัย ทำให้เสียโอกาสในการพัฒนาสายพันธุ์กล้วยไม้ตัดดอก ถึงคราวที่จะต้องมาพิจารณาเรื่องนี้อย่างจริงจัง และใช้เหตุผลทางด้านวิชาการและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย รวมถึงข้อมูลของผู้ที่ไม่ต้องการให้พัฒนาการตัดต่อพันธุกรรมพีชในประเทศไทยมานำเสนอแบบมีเหตุ มีผล เพราะเกษตรกรผู้ปลูกเลี้ยงในประเทศไทยควรได้ใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีนี้หรือไม่ กฎหมายควรออกอย่างไร มีผลเหตุมีผลและมีการปรับปรุงให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน ตอนนี้ถึงเวลาหรือยังที่เราจะนำเรื่องนี้มาพิจารณาเพื่อให้สร้างการแข่งขันของเกษตรกรไทย กับสินค้าจากต่างประเทศ

กล้วยไม้ต้องถือว่าเป็นพีชที่สร้างรายได้เข้าประเทศเป็นลำดับต้น ๆ และเป็นพีชที่มีรายได้ต่อหน่วยพื้นที่ค่อนข้างสูงกว่าพืชเศรษฐกิจหลายชนิด ประเทศเรามีความพร้อมในการผลิต มีเทคโนโลยีตั้งแต่ต้นน้ำ จนถึงปลายน้ำ เป็นฮับของการขนส่ง แต่ปัจจุบันมีปัญหาเรื่องสายพันธุ์ที่เป็นลูกผสมใหม่ ๆ มีน้อยมาก ส่วนใหญ่ได้จากการกลายพันธุ์จากขั้นตอนการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ เพราะการผสมพันธุ์กล้วยไม้ตัดดอกมีข้อกำหนดที่สำคัญอยู่หลายประการ ตั้งแต่อายุการใช้งาน (ปักแจกัน) ลักษณะการเรียงตัวของดอก รูปทรงดอก ขนาด สี ดอก ความยาวของก้านช่อดอก ยังไม่รวมถึงคุณลักษณะที่มีความคงทนต่อศัตรูพืช และสภาพแวดล้อม

กล้วยไม้ตัดดอกพันธุ์ใหม่อาจมีคุณลักษณะที่ดีบางประการ แต่อาจมีลักษณะด้อยติดมาด้วย ดังนั้นการตัดต่อพันธุ์กรรมพืช ให้ได้พืชที่มีคุณลักษณะที่ดีของการเป็นกล้วยไม้ตัดดอกให้ครอบคลุมทุกคุณลักษณะให้ได้มากที่สุด แต่ให้มีคุณลักษณะความแตกต่างเฉพาะ สีดอก ลักษณะรูปทรงดอก เพื่อเป็นต้นพ่อแม่พันธุ์ สำหรับพัฒนาสายพันธุ์ใหม่ โอกาสได้ลูกผสมจะมีสูงขึ้นมา เป็นแรงจูงใจให้นักพัฒนาพันธุ์กล้วยไม้ สร้างสายพันธุ์ใหม่ ๆ เพื่อสร้างลูกผสมพันธุ์ใหม่

เนื่องจากกล้วยไม้ไม่ได้เป็นพืชที่ใช้ในการบริโภค และประเทศไทยมีเทคโนโลยีในการตัดต่อพันธุ์กรรมพืช การนำประเด็นเรื่องการตัดต่อพันธุ์กรรมกล้วยไม้ตัดดอกสกุลหวายมาพิจารณา เพื่อใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดังกล่าวจึงเป็นช่วงเวลาที่เหมาะสม เพราะทุกขั้นตอนในการพัฒนาต้องใช้เวลาทั้งสิ้น

ที่มาบทความ “ทำไมถึงควรเลี้ยง ‘อาหารจีเอ็มโอ (GMOs)’?” : <https://www.tcc.or.th/gmos/>

ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตรจังหวัดสมุทรสาคร

สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรที่ 2 จังหวัดราชบุรี

กรมส่งเสริมการเกษตร